

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

O ante M

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](#)

bacca, cuius nihil esse melius quam parce & continenter do-
mum, nihil esse melius domelico & quotidiano vixit,

moderatus enim tunc est, ac minus valetudini officiens.

Omalium, diminutivum. [Ὥλοντας, Gall. Petas herba bona

herba. Ital. Ova herba damascena. Germ. Eis treuna. Hisp.

Lentaria. Pol. Kopftika. Vng. Paretska. An. A little herb apte-

to performante.] Horat. 2. Serm. Satyr. & Vostra fatis pragui po-

gnatur oculata lardo. Cic. Att. lib. 6. Lancibus & plenidissi-

mo canthus olitorum nos soles pascere. Iuvan. Satyr. 11. Cu-

cas parvo que legem horto. Ipse focus brevibus ponebat

cululis: quz nunc Squalidus in magna saltu compedit compe-

dit. [Omalia, a. um. Quod ad olera pertinet: [Ὥλοντας. Gal. ap-

petunt herba. Ital. Feruentia a herbe. Germ. Das zu dem trans-

piet. Hisp. Feruentia a ortali za. Pol. Kapalua. Vng. Parva-

Ang. Scawingis herba. Itur. Forum olitorum, ubi venduntur

oliorum. Olla olitorum, & Olla olitorum: hoc est, olla horitorum.

Thes. lib. 19. ex. 8. Et lactucum oltorū diductos pondere et quales. Cic.

et. Tosc. lib. 16. Sic olitorum ipsum commovebitur. Horat. 1.

Epist. 19. ad imum, Traxit, aut oltoris agit mercede-

ciam.

Olearia, a. um. Qui olera colit, hortulanus. [Ὥλοντας.

Gall. Gardiner, reader d'herbes bonnes à manger. Ital. Horticola-

re. Germ. En Gartner. Belg. Co hermetur. Hisp. Horticola de

horto. Pol. Ogrodnik. Vng. Lator. Ang. A gardener or seller of

herbs.] Similiter oltoris, [Ὥλοντας, qui olera reddit. Colum.

lib. 10. cap. 4. Ipsa ferens oltoris diductos pondere et quales. Cic.

et. Tosc. lib. 16. Sic olitorum ipsum commovebitur. Horat. 1.

Epist. 19. ad imum, Traxit, aut oltoris agit mercede-

ciam.

Olearia, a. um. Quod ad olera pertinet: [Ὥλοντας. Gal. ap-

petunt herba. Ital. Feruentia a herbe. Germ. Das zu dem trans-

piet. Hisp. Feruentia a ortali za. Pol. Kapalua. Vng. Parva-

Ang. Scawingis herba. Itur. Forum olitorum, ubi venduntur

oliorum. Olla olitorum, & Olla olitorum: hoc est, olla horitorum.

Thes. lib. 19. ex. 8. Et lactucum oltorū diductos pondere et quales. Cic.

et. Tosc. lib. 16. Sic olitorum ipsum commovebitur. Horat. 1.

Epist. 19. ad imum, Traxit, aut oltoris agit mercede-

ciam.

Olearia, a. um. Qui olera colit, hortulanus. [Ὥλοντας.

Gall. Gardiner, reader d'herbes bonnes à manger. Ital. Horticola-

re. Germ. En Gartner. Belg. Co hermetur. Hisp. Horticola de

horto. Pol. Ogrodnik. Vng. Lator. Ang. A gardener or seller of

herbs.] Similiter oltoris, [Ὥλοντας, qui olera reddit. Colum.

lib. 10. cap. 4. Ipsa ferens oltoris diductos pondere et quales. Cic.

et. Tosc. lib. 16. Sic olitorum ipsum commovebitur. Horat. 1.

Epist. 19. ad imum, Traxit, aut oltoris agit mercede-

ciam.

Olearia, a. um. Qui olera colit, hortulanus. [Ὥλοντας.

Gall. Gardiner, reader d'herbes bonnes à manger. Ital. Horticola-

re. Germ. En Gartner. Belg. Co hermetur. Hisp. Horticola de

horto. Pol. Ogrodnik. Vng. Lator. Ang. A gardener or seller of

herbs.] Similiter oltoris, [Ὥλοντας, qui olera reddit. Colum.

lib. 10. cap. 4. Ipsa ferens oltoris diductos pondere et quales. Cic.

et. Tosc. lib. 16. Sic olitorum ipsum commovebitur. Horat. 1.

Epist. 19. ad imum, Traxit, aut oltoris agit mercede-

ciam.

Olearia, a. um. Qui olera colit, hortulanus. [Ὥλοντας.

Gall. Gardiner, reader d'herbes bonnes à manger. Ital. Horticola-

re. Germ. En Gartner. Belg. Co hermetur. Hisp. Horticola de

horto. Pol. Ogrodnik. Vng. Lator. Ang. A gardener or seller of

herbs.] Similiter oltoris, [Ὥλοντας, qui olera reddit. Colum.

lib. 10. cap. 4. Ipsa ferens oltoris diductos pondere et quales. Cic.

et. Tosc. lib. 16. Sic olitorum ipsum commovebitur. Horat. 1.

Epist. 19. ad imum, Traxit, aut oltoris agit mercede-

ciam.

Olearia, a. um. Qui olera colit, hortulanus. [Ὥλοντας.

Gall. Gardiner, reader d'herbes bonnes à manger. Ital. Horticola-

re. Germ. En Gartner. Belg. Co hermetur. Hisp. Horticola de

horto. Pol. Ogrodnik. Vng. Lator. Ang. A gardener or seller of

herbs.] Similiter oltoris, [Ὥλοντας, qui olera reddit. Colum.

lib. 10. cap. 4. Ipsa ferens oltoris diductos pondere et quales. Cic.

et. Tosc. lib. 16. Sic olitorum ipsum commovebitur. Horat. 1.

Epist. 19. ad imum, Traxit, aut oltoris agit mercede-

ciam.

Olearia, a. um. Qui olera colit, hortulanus. [Ὥλοντας.

Gall. Gardiner, reader d'herbes bonnes à manger. Ital. Horticola-

re. Germ. En Gartner. Belg. Co hermetur. Hisp. Horticola de

horto. Pol. Ogrodnik. Vng. Lator. Ang. A gardener or seller of

herbs.] Similiter oltoris, [Ὥλοντας, qui olera reddit. Colum.

lib. 10. cap. 4. Ipsa ferens oltoris diductos pondere et quales. Cic.

et. Tosc. lib. 16. Sic olitorum ipsum commovebitur. Horat. 1.

Epist. 19. ad imum, Traxit, aut oltoris agit mercede-

ciam.

cules data accipere se omen, impletumque fata, atra condita
ad dicata ait. De male. Virgil. 2. Aeneid. quod di prius omen
in ipsum Cōvertant. Dicimus renuntiā. Accipere omen, Accipe-
re in omen terroris, victorie, & similiū. & Coniūcere omen
in aliquid.

O'mino, m. f. Qui verbo & oratione malū portendit. [Ὥλοντας.
Ital. Epist. 14. lib. 3. Notabilis, arque etiam ut ex ius dicit
ominoles res accidit id est, malum omnia portendens.

Gell. lib. 13. cap. 14. Montem illum excluserant quasi avibus
obligantes omnīfūm.

O'mino, penul. corresp. art. d. p. Auspicor, omen capio. [Ὥλοντας.
nachdrich, si ueritas. Gall. Prendre ou pronostiquer bon ou
mal en cours. Ital. Prendre la parole auuris. German. Lesen / un
vechtend oder tollschick abnehmen. Hisp. Tomar aquera, aquar de
mala palabra. Pol. Wysyj, praktikus sic alio debet. Vng. Isben-
döök. Ang. To gess what shall happen, to speake a thing lackeis or un-
lackie. It. Un' es' cosa che accadrà. Pol. Wysyj. Vngar. Isben-
döök. Ang. A speak or guess of thing es to come lackeis or unlac-
keis.] Plaut. in Amph. Ob illuc omena omniator capice quod
te concedet.

O'mentum, t. n. f. Mētrana tenuis & pinguis, qua integrunt
ventris inferioris partes. [Ὥλοντας, si ueritas, si ueritas. Gal. Una
peste grise que cause la morte, la morte, Ital. La rete di grasse che
copre il ventre. Germ. Das netz in dem das tyngende ist. Hisp.
El rededor de las tripas. Polon. si ueris, kura okiwa noetina. Vngar.
Isben-döök. Ang. The caule or swine which covers the
bowels.] Persius Satyr. 2. Toti quum in flammis junicula
omenta liquecant. Constat autem omentum ex duabus tu-
nicis a peritoneo omnia, dēsū de subtilibus fibris pilis incumben-
tibus, quamplū animis vero arteriis & venis, & pinguedine non
paucis, ut ventriculus, cuius fundo insidet, & veluti invaserit
id est, supercīnata, (unde & à Græcis nomen accepit) fovent
innatumque calorem per medianam tueatur. Longissime pro-
tenduntur in omnia intellina, ut eorum concoctiones, quæ im-
becilles sunt, adjuvet. Homini in tunc animanta longè maxi-
mum est, ut quod ad ipsum usque os pubis extendatur.
Autor Galen. lib. 4. de ufa part. & 6. Anat. admissit. Macrobi-
us. Omentum potuit pro membranis cerebrum am-
bientibus, quas Græci pluviæ vocant. Cerebrum (inquit) quod à
tactu suo hominem vel torquet, vel frequenter intermit non
suo sensu, sed vestitus sicut id est, omni, huic importat dolorem.

O'mentū, ta, tum. Quod est pinguis omento farrum, [Ὥλοντας.
Ital. Apicius. Omentata, pulpm concisam terat.

O'mitto, is, act. t. ex Ob & Mitto, abjecto b. Ren aliquam pe-
nis dimitto, relinquor, ac prætereo. [Ὥλοντας, si ueritas, si ueritas. Gall.
Omettre, laisser, delaisser. Ital. Lasciar da canto, lasciar
di. Germ. Auslassen, uiderlassen. Scya lasten und fürgen. Belg.

Vertaten Hispan. Dexar de baser. Pol. Opejzam, zanezdorwan,
Vng. Elbasien. Ang. To erafe, to lett passe.] Terent. in Adelph.
Nunc si hoc omittam, actum agam. Horat. lib. 1. Epist. 1. Quod
petit, spernit, repedit quod nuper omisit. Hec tamen differen-
tia non est perpetua. Legitur enim Omittere etiam pro inter-
mittere, & in aliud tempus differre. Idem de Arte. Pleraque dif-
ferat, & praesens in tempore omittat.

O'missus, a. um. Participiū. [Ὥλοντας, si ueritas, si ueritas. Gall.
Lasciar da canto, lasciar da parte, lasciar da banda. Germ.
Hystisis. Hisp. Dexade. Polon. Niedlaſt. Vngar. El
hazgat. Ang. Letem passi, omitted. Ital. Lasciar da canto, lasciar
di. Germ. Auslassen, uiderlassen. Scya lasten und fürgen. Belg.

Vertaten Hispan. Dexar de baser. Pol. Opejzam, zanezdorwan,
Vng. Elbasien. Ang. To erafe, to lett passe.] Terent. in Adelph.
Nunc si hoc omittam, actum agam. Horat. lib. 1. Epist. 1. Quod
petit, spernit, repedit quod nuper omisit. Hec tamen differen-
tia non est perpetua. Legitur enim Omittere etiam pro inter-
mittere, & in aliud tempus differre. Idem de Arte. Pleraque dif-
ferat, & praesens in tempore omittat.

O'missus, & hoc omne, om. t. Universus, totus. [Ὥλοντας, si ueritas, si ueritas. Gall.
Ter. Ital. Ogni cosa, etiam. Ger. Eu jeder alles. Hisp. Todo.
Pol. Bypolo, kajsi. Vn. Mindest. Ang. Al. Distributiva dictio,
eādē vnde habet in utroq. numerō. Omnis enim homo, signifi-
cat idē quod Omnes homines. Cic. pro Rosc. Amer. Nō omnes
figurēcū arborem, in omni agro reperte posse. Plin. lib. 12.
c. 3. de malo Alyscis: Arbor ipsa omnibus hortis ponitella est,
alii cadentibus, alii mātūrēscētibus, alii vero subnascē-
tibus. & Omne genus, & omnis generis, pro eodem. Varro de
Re rust. cap. 29. Seminaria omne genus ut seruantur. Liv. 7. bell.

Pun. Merita

Pun. Merita inde sua in duces Carthaginenses cōmemoravit: avaritiam contrā eorum, superbiamque, & omnis generei injurias in se, atque populares. q̄ Omnis cum genitivo. Livius I. bell. Maced. Macedonum sc̄ē omnibus & quibusdam Andicorum, ut manerent, persuasit. q̄ Dissert tamen Omnis à Toto, quod omnis ad numerum refertur, Totus ad quantitatem. Totum dicimus corpus aliquod integrum: ut Tota domus, Omnis, de universis numero distinctis: ut, Omnis grec. Confunduntur tamen plenius. Cic. pro Quinto. Vsq̄ dum inveniretur, qua rationes ab usitata ratione recederet, & in hoc singulare judicium causa omnis cōcluderetur id est, tota. Omnipotens adverbio, proposito, planè. [*taetidat*, *taetimissi*, *taetim*. Gal. Totaliter, entierement. Ital. Al tutto. Germ. Ganzheitig und gar. Bel. Ghetot. Hisp. De todo punto. Pol. Prawiedkościa. Vng. Mindenlidsz. figura. Ang. Throughly, perfectly.] Und apud Iurecons. Omnipotens recessisse dicitur is, qui recessit animo permittandi domicilium. q̄ Ponitur aliquando pro Eum. Cic ad Nigidium lib. 4: Perfeceratque fortuna, nequid tale sc̄ibere possem, aut omnino cogitare. Idem pro Quinto: Mibi per difficile esse dicebam contra tales oratores non modo tantam causam perorare, sed omnino verbum facete conari id est, sed eriam. q̄ Accipitur etiam omnino aliquando pro tantu modo. Cic. pro Cuentio: Quinq; omnino fuerunt, qui illum verstrum inoccidentem Oppianicum absolverent. Cesari lib. 1. de bello Galli. Erant omnino itinera duo quibus domo exire possent.

Omnis, anūs. [Vng. Min. bāenkl.] Apulcius Florid.lib. 2: Sed enim philosophi ratio & oratio tempore jugis est, & auditu venerabilis, & intellectu utilis, & modo omnicana.

Omnis, iā, sām, adverbium, Omnibus modis, sive omnis generis. [*taetidat* Gal. En toutes manieres. Ital. A ogni guisa. Germ. In allen Bel. Manieren. Hisp. En todas maneras. Pol. Wszystkimi sposobom. Vng. Minden körpben. Ang. Many ways, manifoldly.] Celi.lib. 12. ca. 3. Quam verò omnes terras omnianam, & undique verrunt circumfluat, nihil extra eum est.

Omnifīsūs dicitur, sicut Plutarchus: quo Suetonius uitat: quod etiam Erasmus annotavit. *taetidat*.

Omnifler, rz, iwm, Omnia fecerit. [*taetidat* Gal. Portant toutes choses. Ital. Che produce ogni cosa. Germ. Alles tragen. Hispan. El que trae todas cosas. Polon. Wyprodukują. Vng. Minden termelik. Ang. That beareth all things.] Ovid. 2. Metam. Sustuit, omniferos collo tenus arida vultus.

Omniformis. [*taetidat* Gal. Vng. Min. bāenkl.] Apuleius in Hennetiis Alciphio: Horum *taetidat* vel princeps est, quem *taetidat*, vel omniformem vocant, qui diversis speciebus diversas formas f. c. 1.

Omnigōds, na, num, pen, corr. Ex omni genere. [*taetidat* Gall. De toutes sortes. Ital. Di ogni sorte. Germ. Alles/ alles hand über gängt. Hisp. De todos gremos, y todas maneras. Pol. Wszystki. Vng. minden nembbi rato. Angl. Of all sorts.] Virg. lib. 8. Aen. Omnimēnumq; deum monstra, & latrato Anubis. Lucr.lib. 2: E' quib. omnigenos dignūt, variatq; colores.

Omnimodūs, a, um, pen, corr. Omnimodum. [*taetidat* Gal. De toutes manieres. Ital. Varie, di ogni maniera. Germ. Alles ter weis und was. Hisp. Cosa de todas maneras. Polon. Wszystki kie-ge spisobow. Vng. minden módon. Angl. Of all manner of ways.] Virg. lib. 2: Omnimodē expeditus fucris, quā quisq; der ordo.

Omnimodis, adverbium, Omnibus modis. Lucr.lib. 1: Nec tamen omnimodis connecti posse putandum est Omnia. Idem lib. 3: Si non omnimodis, at magna parte animai Privatus.

Omnipārens, pen, corr. om. t. Qui omnia genuit. [*taetidat* Gal. Qui engendre toutes choses. Ital. Che genera tutto. Germ. Die oder der alles gebirt und hervor bringt. Hisp. Lo que genera todas cosas. Polon. Wykora. Vng. Mindenek van bye. Angl. That encompasses all things.] Virg & Aen. Necon & Tyton tenet omnipotentis alumnū Cetera erat. Sic Lucret lib. 5.

Omnipotens, tri p. n. corr. om. t. Omnia potens. [*taetidat* schaddai. *taetidat* me. Gal. Tout puissant. Ital. Omnipotente. Ger. Allmächtig. Belg. Almächtig. Hisp. Cosa toda poderosa. Pol. Wyjmochyl. Vng. Mindenhat. Ang. Almighty.] Plaut. in Pœn. Dis immortales, omnipotentes, quid apud vos est pulchrius? Vir. 1. Aen. Sed pater omnipotens speluncis abdidit artis. Idem & Aen. Me pulsū paria, pelagiq; extrema sequentem Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum His posuere locia. Hinc omnipotentia rerum omnium facultas. *taetidat* omnia.

Omnipotētis fāns: [Vng. Mindenhats.] ut omnipotentissimus Deus apud Macrobius. Comment. lib. 1. cap. 17.

Omnipotētia. [Vng. Mindenhatság.] Macrobius Comment. lib. 1. cap. 6. Hac ab illa omnipotentia solitaria in corporis intelligibilis lineam primam defluxit.

Oministēns, pen, corr. Qui omnia complectitur. *taetidat* omnia.

OMO OMP ONA

Omnis tūcēns, sic Valerius Flaccus Solem vocat. Hæc tibi fatigata genitor tutela meorum Omnitūēs: quod ab Homero videtur tumplissē cū dicit ἀλλού σώματι ἐπάρχει. Omnia vāgūs, a. um. pen. corr. Per omnia vagans. Gall. Vagantur vagabond partient. Ital. Vagabondo per terras. Ger. Das altenhaber herum schweift. Hisp. Que vagar per rutas pere. Polon. Wyjazdowy. Vng. Mindennelser, budajo. Ang. A way-bound through all.] Cic. 2. de Nat. deor. Quia eadē Diana omnivaga dicitur, non à venando, sed quid in septem numeris tanquam vagantibus.

Omnīvīēns, pen. corr. Omnia valens. Gall. Vagabondus. Germ. Der altenhaber. Hisp. Comilas devitaria. Pol. Wyjazdowy. Vng. Mindennelser, budajo. Ang. That devoreth all.] Plin. lib. 25. cap. 8. Bibunt sūl lac vaccinium, quoniam boves omnivore sunt in herbis. O'molōgīa. Cic. 3. de Finib. Quod omologiam Stōni, nos appellamus convenientiam.

O'moplātē, pen. corr. Sunt duo ossa lata, utrinque à cervice ad scapulas tendentia, quæ Latinis Scopula opera vocantur. Autor Celsus lib. 8. cap. 1.

O'mophagi, pen. prod. Qui cruda carne vescuntur, quales olim pechuenti fuisse Aetoli, ut ait Thucydides.

O'mphāciūm, omphaci, n. L. Iuxtae, Dioic. Successus est usus acerbæ, non dumque maturæ, das tēc opūtare. hoc est. ab uva acerba ducto nomine. [Gall. Du verjus. Ital. Agricola. German. Empfutter / der wein so dass ungetragen traurig gemacht wird. Belg. Verjuys. His. Cum ede agric. Pol. Agricola, s. k. kras, em. jahrmess. Legg. Vng. Egrei, egri lewe. Ang. Verjus.] Plin. in Prolog. 27. Omphacium qua fieri ratione, incipientis uva puberale, in ungueum docimus. Dioscor. lib. 4. cap. 6. docet Omphacium esse iucum uva acerbæ nondum maturecentis, et habere Amminea vite.

O'mphāciūnūs, a. um. pen. cor. [εὐφάσις. Gal. Chrysoceras de rarus. Ital. Cosa fatta d'agreita. Ger. Aus ungetrigt traubl gemacht His. Coja de fruto no maduro. Pol. Agricola. Vng. Egrei. Ang. Wine of verjus.] Quod ex omphacie: hoc est, ex uva acerba constitutum. Oicum Omphacium, οὐκον, ἀπόσταση, quod duobus modis fieri posse ostendit Plin. lib. 12. cap. 27. Altero modo et olea adhuc alba, aut certè jam colorē mutate incipient, quam Diupam vocat: altero ex vite Pyschia, aut Amminta, quum sint acini cicatris magnitudine.

O'mphācomēli, hoc est, acerbū sive acidum. Omphacomēta faciendi rationem vide apud Diosc. lib. 5. cap. 24.

O'mphālocārpōn, à μέλισσῃ, Dioscoridi. Herba est quam sit Ampelocarpus, ali philantropon appellant, quod semina lignat hamatum, quod vestibus adhuc crescent, hominum amore teneri videtur. Omphalocarpus autem idem est apellatum est, (ut nō obscurè significat Dioscor. lib. 5. c. 103.) quod semina ejus rotunditate quadam umbilici speciem videatur rehunc. Apud Plin. lib. 27. c. 3. Omphacocarpus legitur: fatus ramatio etymologicè quāmodò adduximus, ut Omphalocarpus restituendum putemus. Vide Marcellum Virgilium in locum Dioscoridis paulo ante citatum, & Hermolaum in Plinii.